

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Državni zbor.

Na Dunaji, 15. marca.

V današnji seji baval se je državni zbor s trgovinsko pogodbo, skleneno s Srbijo. Trgovinski minister markí Bacquehem je tekom debate priznal, da bo nova pogodba pač v korist domačemu kmetijstvu, ne pa obrtnosti. Posl. Wobanka je zahteval, naj se vprašajo za svet trgovinske zbornice, čemur pa so se agrarci odločno protivili.

Začetkom seje odgovarja ministerski predsednik grof Taaffe na razne interpelacije, potem pa prestopi zbornica na dnevni red in začne debato o trgovinski pogodbi s Srbijo.

Posl. Peschka dokazuje, da je pri tej pogodbi Srbija bolj interesirana, kakor Avstro-Ogerska. Kmetijstvu ne bo pogodba v korist, obrtnost pa bo naravnost oškodila. Od avstrijskih produktov plačevati bo odslej večjo carino, kakor doslej. Iz Srbije se uvažata dosti žita in živine v našo državo, ta pa ne potrebuje niti tega žita, niti te živine. Iz Srbije se uvažata tudi mnogo ovac; s tem se dela domači rejci ovac velika škoda, a še večjo škodo bo imela vsled pogodbe domača svinjereja. Srbija importira k nam skoro samo kmetijske produkte, zato je bilo pričakovati, da se bodo v pogodbi varovali interesi našega kmetijstva, kar se pa ni zgodilo, narobe, ustvarila se je še nova nevarna konkurenca. Čuje se tudi o trgovinski pogodbi z Rumunsko; ta gotovo tudi ne bo v korist našemu kmetijstvu. V pogodbi ustanovljene določbe o živinskih kugah so sicer jako dobre, a bati se je, da se jih Srbija ne bo držala. Govori se, da je vsaka trgovinska pogodba boljša, kakor carinska borba, a naše kmetijstvo bi prav lahko prebilo carinsko borbo s Srbijo in zato je za zastopnika kmetijskih interesov jako težko, glasovati za pogodbo.

Posl. Wobanka pravi, da je vlada hotela preprečiti temeljite studije predloge in jo je zato jako pozno predložila. Vladi je legislativa samo nadležna. Govornik pravi, da nima nič zoper tako diskreditiranje centralističnega parlamenta. Mladočeti se protivijo tej predlogi iz gospodarskih ozirrov, kakor so se upirali predlogi o Lloyd in o Dunavski parobrodni družbi. Sedaj postaja prepričanje, da je

bil tudi odpor zoper trgovinske pogodbe jako opravičen, vse bolj splošno. Vinska klavzula je škodljiva, — tega ne taji nihče več. V trgovinski pogodbi z Nemčijo določena znižana carina na žito je iluzorna, ker misli Nemčija z Rusije skleniti trgovinsko pogodbo. Resultat trgovinskih pogodb je ta, da je imela naša država prvo leto slabšo trgovinsko bilanco, kakor kdaj v zadnjih desetih letih. Avstrija se nima bati carinske borbe s Srbijo, pač pa ta slednja. Pogajanj so se udeleževali tudi nemški komisarji; vlada je najbrž pozabila, da je prav Nemčija naš največji konkurent. Sodi se sicer, da imajo naši trgovci zato ugodnejše stališče, ker so Srbiji bližje, kakor n. pr. nemški in ker poznajo razmere v Srbiji, a temu ni tako. Navzlic ugodnemu geografičnemu položaju ne bo od nove pogodbe češka in moravska obrtnija imela nikake koristi. Nemčija in Avstrija nimata v Srbiji enakih trgovinskih smotrov. Avstro-Ogerska mora skrbeti, da izposluje od Srbije posebne trgovinske koncesije, dočim se mora Srbija v svojem interesu temu zoperstavljati, Nemčiji bi bilo v korist, da nima Avstro-Ogerska nikakih posebnih koncesij. Posledica trgovinske pogodbe bo ta, da bodo iz Srbije kmetijske produkte k nam prodajali, obrtne izdelke pa kupovali na Nemškem. Ako se hoče stabilirati trgovinsko razmerje mej Avstro-Ogersko in iztočnimi deželami, potem ne gre prezirati Rusije. Rusija je prej jako mnogo čeških izdelkov kupovala. Vlada naj skrbi, da se bodo pogajanj radi trgovinske pogodbe nemško-ruske udeležili tudi avstrijski komisarji, kakor so se avstrijsko-srbskih pogajanj udeležili nemški komisarji. Govornik nasvetuje končno, naj vlada pozizv mnenja trgovinskih in obrtnih zbornic gledé avstrijsko-srbske pogodbe, dotlej pa naj se razprava o pogodbi preloži.

Posl. dr. Peez misli, da se upirajo agrarci pogodbi s Srbijo zato, ker vidijo v duhu vedno pogodbo z Rumunsko. Karakteristično je to, da ni z novo pogodbo skoro nihče zadovoljen, niti v naši monarhiji, niti v Srbiji. Tej nezadovoljnosti ni pogodba sama podloga, ampak ona izvira iz prevelikih davkov. Velik nedostatek te pogodbe je to, da ni nič rečeno o razsodiščih. Govornik citira izrek Montesquieu-a, ki dolži vladarje, da so naložili narodom

neznosna bremena, samo da imajo toliko večjo vojsko. Dandanes pa niso več vlade šovinistične, pač pa narodi. Vojne so od leta 1850 sem veljale 25 tisoč milijonov goldinarjev v zlatu. Misel, naj se rešujejo mejnarodni prepiri potem razsodišč, ni nova in se pojavlja zlasti zadnja leta vedno česče in sicer se ogrevajo zanjo jako odlični državniki. Nekatera mejnarodna preporna vprašanja so se že rešila na ta način in ako se militarizem ne odpravi in ne uvedó mejnarodna razsodišča, potem bo Evropa res postala samo „lovišče imovitih Yankeejev.“

Trgovinski minister markí Bacquehem pravi, da se je gledé nove trgovinske pogodbe s Srbijo najprej vprašati: ali je boljša od prejšnje, ali slabjša. Na to ni lahko odgovoriti. Tudi o pogodbi z l. 1881. se je slabo sodilo, a vendar se niso obistinila tista neugodna prorokovanja. Naši interesi tirjajo, da se sklene s Srbijo taka trgovinska pogodba, da ne bo v škodo našemu industrijalnemu eksportu, a tudi našemu kmetijstvu ne. Ta naloga se je kolikor toliko srečno rešila. Srbija je jednakopravna država in nam ne more dovoliti nikakih diferencialnih koncesij. Ako bi jih bili zahtevali, ne bila bi nas pri tem podpirala nobena druga država. Vrednostne carine so se odpravile, namesto njih pa uvedle carine po težavi uvoženega blaga. Prejšnjih carin ni drugače primerjati sedanjim, kakor samo povprečno. Ugovor, da bodo kmetijski produkti iz Srbije škodovali našemu kmetijstvu, je neosnovan. Carine na tiste srbske produkte, kateri se največ uvažajo, so sedaj izdatno večje, kakor so bile prej, a tudi konvencija gledé živine je sedaj dosti ugodnejša, kakor je bila prej. Kar se dostaje eksportne industrije, tako mora vsakdo priznati, da so stabilne razmere, tudi pri višjih carinah še vedno boljše od nestabilnih in zato tudi nobena trgovinska zbornica ni ugovarjala pogodbi. Carinska borba je nevarna stvar in prav naša država ima v tem pogledu že nekaj izkušenj. Zato želimo odkrito, da bi se balkanske države gospodarski in kulturno razvijale in da bi vladale ondu razmere, koristne razvoju naše trgovine. Upati je, da se bo Srbija te pogodbe lojalno držala, zato je predlogo priporočiti v vzprejem.

LISTEK.

Skšana Magdalena.

(Novelica. — Češki spisal Jakob Arbes)
(Konec.)

Toda čez leto in nekaj mesecev nehala se je poslednje to tolažilo, to drobno bitje smejati.

Nekaj dnij že leži dete poteč se v sosednji sobi na svoji preprosti postelji kakor odrevenelo. Le časih se zgane, zastoka ali globoko vzdihne — in vsak hip je lahko pričakovati, da vzdihne poslednjikrat.

Vsega tega se je spominjal po izbi hodeči mož, kakor se po letih spominjamo kakih strašnih sanj... Najedenkrat je obstal in se zgrudil na stol pri mizi.

V sobi vlada globoka tihota, katero moti le odmerjevo tikanje ure.

Čez nekaj časa preruši tihoto divje zunaj lajajoči pes. Mož je dvignil glavo in pogledal k durim. Toda čez nekaj sekund je lajanje zopet umolknilo in moževa glava se je zopet povisila k prsim.

Toda kaj je to? Nenadoma je nekaj zašumelo pred durmi, kakor bi bil ponočni vetrec zavél v vežo. Kljuka

se je lahko premaknila, duri so se tiho odprle — na pragu se je prikazala sloka ženska postava v črni, svilnati obleki, v gizdavi mantili in z letnim klobučkom z razmršenimi cveticami na glavi.

Nekoliko hipov je obstala kakor kip; potem je hotela stopiti naprej, ali opotekla se je in prišla se duri, da ne bi padla.

Moža na stolu vzbudil je šum, in dvignil je glavo. Ugledavši žensko planil je po konci kakor tiger; toda v istem hipu se je tudi on opotekel. Z levo roko prijel se je za stolovo naslonjalo, desna pa je nehoté segla ob bok po lovski nož.

Na mračnem njegovem obrazu se kaže srd in sovraštvo, na utrujenem obrazu žene pa nepopisno ljubezniva nema prošnja.

V mesečnem svitu podobna je ta ženska vzdušni postavi nepremagljive dražesti. Vabljliva, zapeljiva sirena je namreč in ob jednem nesrečna, potrta, skšana žena.

Tako sta si stala nekaj trenutkov nasproti.

Izraz srda in sovraštva na mračnem obrazu moževem umika se nehoté izrazu sočutja. Pogled na čudno žensko ga je najedenkrat razorožil.

Čez hip se je zganila in iz ust so ji prišle z bolestno drhtečim glasom besede:

„Kje je moj otrok — kje moj mož?“

Usodne besede!

Iz očij postarnega moža sta švignila dva bliska.

„Proč — proč od tu, nesrečnica!“ zasopel je trdo, a vendar se mu je glas od notranje ginjenosti tresel.

„Odpusti — za vse, kar ti je dragega — odpusti!“ zaihtela je žena s srce pretresujočim glasom.

„Proč — proč od tu!“ veli mož strožje nego poprej.

„Milost — usmiljenje!“ ihti žena opotekajoč se naprej.

„Proč — proč!“ ponavlja mož skoro surovo.

Stopila je nekoliko korakov naprej, zgrudila se pred njim na kolena, sklenila roki in se mu zagledala nemo proseč v obraz...

Vzdrhtel je in po mračnem obrazu zablistalo se je zopet nekaj kakor usmiljenje; toda v istem hipu se je umaknil in dvignil desnico.

„Udari! udari!“ zaihtela je žena, plazeč se po kolenih za njim in hoteč objeti njegovi nogi.

Obstal je kakor odrevenel.

Pogled na potrto, ihtečo se nesrečnico ga je razorožil.

„Udari — odpahni me z nogo!“ ihti ženska.

„Samo povej mi, kje najdem svojega otroka — kje je moj mož!“

Naročila

na novo predelano in pomnoženo peto izdajo

Meyer-jevega naučnega slovarja

od katerega sta že izšla prva dva sešitka, se vzprejemajo.
Izhaja v 272 tedenskih sešitkih po 30 kr.

Brockhaus-ov naučni slovar

17 zvezkov, vezanih v lepenci, povsem novih, 13. izdaja,
(250-1) mesto 102 gld. 60 gld.

J. GIONTINI v Ljubljani.

Dobro zastopstvo! Velik zaslužek!

Osebe, ki uživajo spoštovanje, katerega koli stanu, vzprejajo se pri starejšem bančnem zavodu, ki je na dobrem glasu, v svrhu prodajanja državnih premijskih sredstev proti mesečnemu obročnemu plačilu. Prodaja istih po zakonu dovoljena; ni treba v to nikakega strokovnega znanja. Najmanjše si je moči zaslužiti na teden, če je dotičnik kolikor toliko priden, 100 mark; če kažejo okoliščine, ni izključen stalen engagement. — Ponudbe v nemškem in francoskem jeziku pod C. S. 787 naj se izvolijo poslati Haasensteiu u & Vogler-ju na Dunaji. (279)

Največje skladišče raznega semena

n. pr.: nemške, štajerske, incarnat, turške in travniške detelje, raznih vrst pesnega semena, splošno znano kot najboljša krma za živino; travnega semena za suhe, mokre, peščane in glinovite travnike; velika izbira semena za salato, kumare, peteršilj, selerije, sladki grah, fižol in vse druge vrste semena za zelenjad.

Proseč mnogobrojnega poseta

Peter Lassnik.

(151-9)

MAGGIJEVA zabela za juhe je sveže došla pri: A. Stacul-u. (21)

Pristno tropinsko žganje

najboljše kakovosti, lastnega izdelka, ponuja po najnižjih cenah

Anton Darbo, lastnik vinograda v Gorici.

Uzorec se dobé brezplačno. (262-2)

Št. 442.

Razglas.

(278-2)

Dne 24. marca 1893 dopoldne ob 10. uri vršila se bode minuendo dražba za oddajo na 8188 gld. 71 kr. proračunjenih del v nekdanjem vojaškem oskrbovališču pod tem pogojem, da se delo takoj prične, ko se zadobi od višje oblasti potrjenje in da se dovrši do 1. julija 1893 in da vzame zakupnik material, ki ga je občina že preskrbela za njeno ceno v račun in da občina ni na najnižjo ponudbo vezana in se bode delo sprva posamezno in potem skupno izklicalo.

Izklicne cene so sledeče:

1.) Zidarsko s težaškim delom	3143 gld. 21 kr.
2.) Kamnoseško delo	191 " 60 "
3.) Tesarsko delo	568 " 18 "
4.) Mazarško delo	1744 " 74 "
5.) Ključavničarsko delo	1558 " 40 "
6.) Mazarsko delo	172 " — "
7.) Steklarsko delo	184 " — "
8.) Lončarsko (pečarsko) delo	496 " — "
9.) Slikarsko delo	130 " 58 "

Vzprejmo se tudi postavno kolekovane pismene ponudbe do 10. ure, to je, predno se prične ustna dražba.

Dražbeni pogoji, vsled katerih mora vsak ponudnik položiti 10%, vadij predno se dražbe udeleži, načrti in stroškovnik so v uradnih urah pri mestnem županstvu na razpolago.

Mestno županstvo Novo mesto

dné 11. marca 1893.

Župan: Perko.

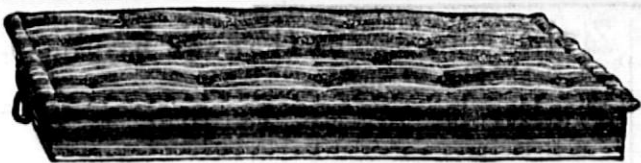
Aviso.

Opozarja se na razglas v štev. 58 „Slovenskega Naroda“ z dné 11. marca 1893 zaradi

zagotovljenja zakupne oddajatve, oziroma dobave drv

v postajah Celovec s Št. Petrom za čas od 1. septembra 1893 do konca avgusta 1894.

Natančnejši pogoji se lahko pregledajo pri c. in kr. vojaškem preskrbovalnem magacinu v Celovci do dné 23. marca t. l. mej 10. in 12. uro dopoldne. (270-1)

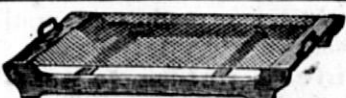

10

goldinarjev

stane pri meni en modroc na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz najboljše tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapcirani in močnim platnanim evilhom preoblečeni ter 10—15 let nobenih poprav ne zahtevajo. Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej natančno mera postelje v notranji luči. — Ako se torej dobi za 10 gld. dober tapciran modroc na peresih, je pač neumestno kupovati malovredne nadomestke, kateri pravemu namenu, imeti dobro posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapcirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.
Lastnikom hotelov, vil, kopelij in zavodov popust od cene.

Žičaste žimnice za vsako posteljo navadne velikosti po 8 gld. 90 soldov; z afrikom tapcirane in s evilhom preoblečene po 15 gld. (712-61)

Gozdne sadike.

V gozdnem vrtu v Gradlšču pri Ljubljani se bode letošnjo pomlad oddalo več sto tisoč paravnost za nasad primernih

dveletnih črnih in belih borov in triletnih smrečic

po dva goldinarja za tisoč drevesc, pri čemer so uštetni stroški za izkopavanje, zavijanje drevesc v mah in slamo, eventualno tudi v zaboje in za prepeljanje drevesc do kolodvorov, oziroma do poštnega urada v Ljubljani. (281)

Zglasitve za ta drevesca, za katera je takoj položiti dotični denarni znesek, se vzprejemajo, dokler zaloga znaša, pri c. kr. deželnem gozdnem nadzorstvu za Kranjsko v Ljubljani.

Od c. kr. deželnega gozdarskega nadzorništva za Kranjsko.

Dražestni uzorci privatnim naročiteljem zastoj in franke.

Knjige z uzorci bogate vsebine, kakeršnih še ni bilo, za krojače nefrankovano.

Jaz ne dajem odpusta 2¹/₂, ali 3¹/₂ gld. od metra in tudi krojačem nikakih daril, kakor se to godi od strani konkurence na troške poslednje roke, nego imam samo stalne in odločene cene, da zamore vsak privatni naročitelj dobro in po ceni kupovati. Zatorej prosim, da si dá vsak predložiti samo moje knjige z uzorci. Tudi svarim pred pisimi konkurencije, v kojih se obeta dvojni odpust od cene.

Tkanine za obleke.

Peruvien in dosking za visoko duhovništvo, tkanine, kakor so predpisane za c. kr. uradniške uniforme, tudi za veterance, požarne brambce, telovadce, livreje, sukna za biljard in igralne mise, prevleke za vozove, lode, tudi nepremočljiv, za lovske suknje, tkanine, ki se dajo prati, potni pisali od gld. 4—14 itd.

Kdor želi kupovati hvalovredno, pošteno, trpežno, čisto volneno suknino in ne cenenih cunj, ki komaj toliko stanejo, kot izneša plačilo krojača, obrne naj se na trdko

Jan. Stikarofsky v Brnu (avstrijski Manchester).

Največja tovarniška

zaloga suknene robe v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev.

Da predložim velikost in zmoglost, razkladati mi je, da je v moji roki zjedinjjen največji izvoz sukna v Evropi, proizvajanje „kammgarna“, pripadajoče opreme za krojače in velika knjigovodnica zgolj v lastne svrhe. Da se o vsem navedenem prepričate, pozivljam p. n. občinstvo, komur je prilika dana, da si ogleda velikanse prostore moje prodajalnice, v koji posluje 150 ljudij. — Posilja se le proti poštnemu povzetju. — Dopisovanje v nemškem, češkem, ogerskem, poljskem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku. (188-9)

ANTONA SCHUSTER'JA

konfekcijski salon za gospé

le v Špitalskih ulicah št. 7, I. nadstr.

priporoča

za spomladno in letno sezono

po jako nizkih cenah

največjo izbero najboljših in najmodernejših
dežnih plaščev za gospé, dekleta in otroke,
vrhnih sukenj,

zgornjih sukenj (Câps), jaquetov, pelerinov

vsake velikosti,

potnih oblek in jopičev (blúz)

najnovejše façone, kakor tudi s povsem novim blagom založeno
skladišče suknene, platnene in modne robe.

Z velesp. štovanjem

„Pri Tončku“.

NB. Če se vpošlje mera, se naročeni konfekcijski predmeti izdelujejo v 8 dneh na popolno zadovoljstvo.

Na zahtevanje pošiljajo se katalogi in karte z uzorci poštnine prosto. (236-3)

beralci bodo volili Tučakoviča predsednikom, radikalci pa bodo glasovali za Pasiča. Govori se, da bo vlada zopet razpustila skupščino, čim bo ta votirala državni proračun, odobrila sklenene trgovinske pogodbe in volila tretjega regenta.

Italija in Nemčija.

Te dni se peljeta cesar Viljem in cesarica Avgusta v starodavni Rim, da prisostvujeta srebrni poroki italijanske kraljevske dvojice. Vzlic temu, da prideta na posebno povabilo italijanskega kralja Umberta, ima njiju potovanje gotovo političen pomen. Govori se tudi, da obiščeta cesar Viljem in cesarica Avgusta tudi Sv. očeta in to ne ugaja radikalnim listom. Zato očitajo sedaj cesarju Viljemu, da je njegovemu potovanju namen, oživiti umirajočo trojno zvezo in to očitanje boli ošabne Pruse nad vse, sosebno ker pomnijo, kako so Italijani Viljema pozdravljali prej in kako sedaj!

Švedska in Norveška.

V norveškem parlamentu, imenovanem storting, ni miru. Radikalci delajo z vsemi silami na to, da razširijo in popolnijo neodvisnost Norveške oia Švedske čimbolj in spravljajo zlasti vprašanje d norveških konzulatih, ki je že dve leti pereče, vedno zopet na dan. Kralj se upira posebnim norveškim konzulom, a vzlic temu je parlament te dni sklenil, da je razprava o ustanovitvi posebnih norveških konzulov začeti brez odlašanja, ne da bi se o tej stvari vršila prej kaka pogajanja s Švedsko. S tem je zopetni boj parlamenta s kraljem neizogiben. Pred mesecem je Švedska stavila ponudbo, da naj imata obe državi jednega državnega ministra, naj je Šved ali Norvežan, a tudi ta posredovalni predlog so radikalci odklonili. Kakor že jedenkrat, ne bo kralj niti sedaj potrdil sklepa o samostalnih norveških konzulih; vsled tega bo moralo sedanje konservativno ministerstvo odstopiti in potem pridejo na krmilo radikalci, največji nasprotniki Švedske in hladni prijatelji kralja, in potem se bo začel odločilni boj mej tema državama.

Dopisi.

S Hraš pri Postojini, 13. sušca. [Izv. dopis.] (Gasilna podružnica, — požar) Vsled prizadevanja vrlega načelnika postojinskega gasilnega društva, g. Matije Petriča, se je ustanovila v Hrašah gasilna podružnica. Dne 5. t. m. je preč. g. župnik hrénoviški Al. Puc ob azistenci č. gg. Mikša in Soukupa slovesno blagoslovil brizgalno hraške podružnice. Mej udeleženci smo videli občečislana okrajnega glavarja markiza Gozanija, ki se vrlo zanima za vse važnejše in občečislane naprave v svojem glavarstvu, potem g. župana Vičiča s Postojine, g. deželnega poslanca H. Kavčiča in mnogo drugih veljakov poleg nebrojnega ljudstva. S Postojine je došlo 38 ognjegascv s svojim načelnikom Petričem, poslati vmeščenje prve podružnice. Po blagoslovu so napravili izvrstno izvežbani postojinski ognjegasci gasilno vajo ter pokazali nenavadno urnost pri rabi raznega orodja. Treba je le videti te junaške močake in krepke mladeniče, kako znajo točno nastopati vsak k svojemu delu ter natančno izvajati ukaze svojih poveljnikov. Tu ne zapaziš najmanjšega nereda, — nihče ni v zadregi, kam bi se dejal, za katero delo bi prijel, — na hip je sleharni gasilec na svojem mestu. Gasilno društvo v Postojini ne uživa brez vzroka obče priznane slave, da je za ljubljanskim prvo, kar se tiče izvežbanosti. Vsa čast nje načelniku, neutrudljivemu gosp. Petriču, ki si je v tem oziru stekel nevenljivih zaslug in ki ga smemo imenovati — ne da bi se mu laskali, ne čuje rad svoje hvale — ponos slovenskih gasilcev. Slava mu!

Po točno izvedeni vaji je prevzela brizgalno hraška podružnica, katera broji sedaj 16 mož in ima na čelu vrlega g. Mat. Zormanu. Slučaj je hotel, da je morala novo ustanovljena podružnica takoj osmi dan potem — v ogenj. Dne 12. t. m. je začelo goreti zjutraj ob polu štirih v vasi Malo Ubelsko pod Nanósom. Zgorelo je trem gospodarjem vse in še četrtemu hlev, natlačen s senom. Škodo cenijo na 3500 gld. Hraška gasilna podružnica je bila že čez pol ure na pogorišču, ter je po kratkem energičnem naporu ogenj ukrotila. Ako bi ne bilo takó nagle pomoči, bi videli danes tam, kjer je stalo Malo Ubelsko, le še kup okajenih razvalin, kajti ogenj je bil močan in pihala je huda sapa. Čestitamo mladi podružnici k prvemu, takó sijajnemu uspehu, za kateri gre glavna zasluga njenemu načelniku g. Zormanu in g. podžupanu Žoretu Kraigherju. — H koncu si ne moremo kaj, da ne bi izrazili najiskrenejše zahvale prečastni duhovščini za cerkveni blagoslov brizgalne ter že zgoraj imenovanim p. n. odličnikom za čislano udeležbo pri lepi svečanosti. — Mlada podružnica pa

rasti, napreduj in krepko deluj ter dobodi kmalu novih tovaršic v prostrani okolici postojinski — v brambo našega itak bornega imetja!

Domače stvari.

— (Ajdijenca.) Zadnjo nedeljo bila sta gospoda dr. Ferjančič in dr. Majaron pri pravosodnem ministru, ekscelenci grofu Schönbornu zahvalit ga v imenu društva „Pravnika“ po naročilu zadnje glavne skupščine za to, da je bil na prošnjo društva dovolil gosp. dru. Babniku šest mesecev dopusta in tako omogočil ureditev gradiva za slovensko pravno terminologijo. Gospod minister si je dal razložiti napredovanje te važne zasnove ter načrt konečne rešitve, izrazil veselje na tem, da je bil v stanu tukaj pomagati, in naposled zagotovil društvo „Pravnik“ svoje blagonaklonjenosti tudi za bodoči čas.

— (Z Dunajskega vseučilišča.) Prihodnjo soboto bodeta promovirana doktorjema prava gosp. Josip Kušar, sin državnega poslanca, odvetniški kandidat v Ljubljani in gospod J. Rupnik s Črnega Vrha, koncipist pri c. kr. finančni direkciji v Ljubljani. — Čestitamo!

— (Slovensko gledališče.) Opozarjamo še jedenkrat, da je začetek današnji slovenski predstavi, kakor običajno, ob polu 8. uri. Vnanje rodoljube pa opozarjamo, da bo de v nedeljo dne 19. t. m. v drugič in zadnjič nastopila v operi „Cavalleria rusticana“ kot gost gospica Mařenka Volnarova iz Plzna. Naj se pravočasno oglase za sedeža.

— (Za „Stabat Mater“-koncert) je skupna vaja jutri v petek 17. marca ob 8. uri v redutni dvorani, prva generalna z orkestrom pa v ponedeljek ob 8. uri zvečer istotam.

— (Bolniška blagajna mojstrov) za drug rokodelskih obrtov ima v nedeljo dne 19. t. m. ob 1/2 2. uri popoldne v mestni dvorani letošnji občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo o računskem sklepu za leto 1892. 2. Poročilo pregledovalcev računov. 3. Dopolnilna volitev odbora. 4. Volitev pregledovalcev za leto 1893. 5. Splošni predlogi.

— (Ponarejeni petdesetaki.) Zopet se razširjajo ponarejeni petdesetaki. Spoznajo se na tem, da imajo na ogerski strani kazenska določila narisana na svilnatem papirji, ki je prilepljen na dotičnem mestu. Rudeče številke tiskane so s slabo barvo in se dajo izbrisati, ako se jih malo zmoči.

— (Gozdni požar.) Blizu Laverce nastal je minulo soboto popoldne na „Debelem Vrh“ v gozdu posestnika Ke bra požar, ker je v kratkem uničil dva orala mladega lesovja. Škode je kakih 150 gld. Nevarnost je bila velika, ki je bilo precej vetrovno. Sosedom pod vodstvom g. Lenčeta se je posrečilo ogenj pogasiti do večera.

— (Železnica v Bohinji.) Graščaku, tovarnarju in železniškemu podjetniku g. Alojziju Praschnikerju v Kamniku je dovolilo vis. c. kr. trgovinsko ministerstvo, da sme izvršiti tehniška pripravljavna dela za zgradbo lokalne železnice normalnega tira od postaje Lesce-Bled preko Zagoric, Bohinjske Bele in Nomnaje v Bohinjsko Bistrico. Dovoljenje velja za dobo šestih mesecev. — Ko se je razširila vest, da se g. Alojzij Praschniker poteza za to koncesijo, zavladao v Bohinji veliko veselje. Nekateri zastopi prizadetih občin izrekli so g. Praschnikerju takoj brzojavno svojo zahvalo. Ako se izvrši ta železnica, bo de gotovo na veliko korist vsej Bohinjski dolini in izdatno povzdignila tamošnje obrtno gibanje.

— (Železnica od Kamnika do spodnjega Dravograda) bi se utegnila izvršiti sčasoma in bi gotovo donášala veliko korist dotičnim krajem. Šla bi čez Velenje in Mozirje. Vlada se dogovarja s štajerskim dež. odborom zarad zgradbe take železnice.

— (Narodna čitalnica v Kranji) priredi postno veselico v nedeljo dne 19. marca 1893 v društvenih prostorih. Vspored: 1. Petje. 2. „Ona me ljubi!“, veseloigra v dveh dejanjih. 3. Prosta zabava. Začetek ob 8. uri zvečer. Ustopnina prosta.

— (Samomor.) Piše se nam iz Kranja: Dne 14. t. m. dopoldne ob polu 12. uri skočil je v Kranji z železnega mosta Tomažev Tone in je bil precej mrtev. Lansko leto skočil je z mosta njegov oče Tomaž, letos pa sin, star kakih 25 let. Uzrok ni natanko znan.

— (Vinske cene na Dolenjskem.) Iz Novega mesta poročajo „Dol. Nov.“, da tako visokih cen domače vino še ni imelo nikdar kakor letos. Prodajalo se je vino — sedaj se že teško dobi — po 13 do 15 in celo 23 gld. Toda take cene so se plačevale le za vino iz škropljenih vinogradov. Iz neškropljenih se ni pridelo nič ali pa kiselica, za katero nikdo ne mara. Se ve da je ubogemu kmetovalcu, ki včasih niti za sol nima denarja, teško kupovati si drage ameriške trte in pa modro galico za škropljenje. Vlada bi morala v svojem interesu bolj izdatno podpirati take uboge vinorejce.

— (Osobne vesti.) Deželnega sodišča v Gradci svetnik baron Adolf Neugebauer imenovan je višjim svetnikom pri istem sodišči. — V Celji zaročil se je vrli narodnjak g. Milan Hočvar z gospodično Hermino Sima.

— (Mariborska čitalnica) priredi v nedeljo dne 19. t. m. v pritličnih prostorih hotela „pri najvojvodi Ivanu“ zabavni večer z raznovrstnim vspeedom, ki obseza petje, prizor „Graščak in kmeta“ in gledališko igro „Oče so rekli, da le“. Začetek ob 8. uri zvečer, vstopnina 20 kr. za osobo.

— (Razširjanje šol.) Na spodnjem Štajerskem bodo se razširila za jeden razred nastopne šole: V Ponikvah, v Šmartnem pri Slov. Gradci, v Račjem in pri Sv. Ani na Krombergu.

— („Izvenakademična [II.] podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradcu“) imela bo de svoj letni zbor dne 26. t. m. ob osmih zvečer v gostilni Trösterjevi „Zum wilden Mann“. Na ta zbor se društveniki uljudno vabijo. Gosti dobro došli. — Odbor.

— (Rudarski shod v Celovci.) Meseca avgusta bo de Celovci splošni rudarski shod, kakor je bil l. 1888 na Dunaji. Osnovali so se posebni odseki, ki bodo priredili vse potrebno za slavnosti, katere se bodo vršile od dne 14. do 17. avgusta.

— (Odgovor biskupa Strossmayerja.) Na brzojavni pozdrav, ki je bil s splošnim navdušenjem sklenjen na nedeljskem komersu v Zagrebu in odposlan v ponedeljek velikemu vladiki, dobil je g. Fran Folnegović nastopni odgovor: „Hvala iz sve duše i iz svega srдца Vama, neodvisnom gradjanstvu i nadobudnoj mladeži. Bog blagoslovio milu našu domovinu i krásni naš hrvatski narod. Strossmayer, biskup.“

— (Hrvatska justica.) Preteklo soboto vršila se je v Zagrebu zanimiva kazenska obravnava, ki ni bila brez političnega kolorita. — Pravnik Alačević udaril je bil sodnega pristava Desantija na llici s pestjo v lice, ker ga je orgočilo ne baš kavalirsko in junaško postopanje Desantijevo v aferi Tresić in ker ga je Desanti tačas tudi osebnó žalil. — Obtoženec obsojen je bil zaradi prestopka zoper varnost časti po § 496 k. z. na 14 dni zopora in kot Dalmatinec tudi na izgon iz „kronovin Hrvatske in Slavonije“ in to navzlic temu, da je bil Desanti obljubil v redakcijah „Obzora“, „Hrvatske“ in „Agramer Tagblatt“, da ne bo tožil, ako se stvar v listih zamolči, kar se je tudi storilo. — Zanimivi sta pri tej stvari zlasti vprašanja, je-li zaradi prestopkov zoper varnost časti sploh dopustno izganjati obsojenca in je-li temeljem državnega prava in nagodbe v Hrvatski moči zmatrati Dalmacijo kot inozemstvo. Zagovornik dr. Frank je v duhovitem govoru obe vprašanja zanikal ter opozarjal na naslov „hrvatsko-slavonsko-dalmatinskega sabora“ in na naslov najvišjega sodišča hrvatskega, katero se nazivlja v zmislu pogodbe „hrv.-slav.-dalmatinski stol sedmorice“. — Sodišče se pa na vse te ugovore ni oziralo in radovedni smo, kako stališče bo tu zavzela vzklicna instanca.

— (Umrl je) v Požegi tamošnji profesor gosp. Ivan Kos, iskren hrvaški rodoljub, obče priljubljen kot vrli narodnjak in učitelj. N. v m. p.!

— (Razpisane službe.) Na trirazredni ljudski šoli v Žireh izpraznjeno je drugo učiteljsko mesto s plačo III. plač. razreda in prostim stanovanjem. Prošnje do dne 10. aprila pri okrajnem šolskem svetu v Logatcu. — V Sodražici razpisano je mesto poštnega odpravitelja pri tamošnjem c. kr. poštnem in brzojavnem uradu. Letna plača znaša 300 gld., uradni pavšale 80 gld. in brzojavni pavšale 80 gld. Kaveje je položiti 300 gld. ko se sklene službena pogodba. Prošnje do dne 7. aprila pri poštnem in brzojavnem vodstvu v Trstu. —

Jutri „Jour-fixe“.

Posl. Tekly se boji, da bo naše kmetijstvo imelo od trgovinske pogodbe samo škodo, ker so carine na žito in živino premalo zvišane.

Posl. Tausche misli, da bi bila v prvi vrsti Ogerska oškodovana, ako bi imela pogodba neugodnih posledic za kmetijstvo.

Vladni zastopnik dr. Spork pojasnjuje nekatere posamnosti zlasti gledé uvažanja živine iz Srbije. Ko je še poročevalec dr. Hallwich priporočal predlogo, vzprejela jo je zbornica z veliko večino.

Zbornica odobri potem brez debate še trgovinsko pogodbo s Koreo in avstrijsko rumunsko konvencijo o varnostnih znamkah ter zaustavi na to razpravo.

Prihodaja seja nocoj ob 7. uri.

Govor poslanca V. Spinčiča

v 213. seji državnega zbora dne 3. marca 1893.

(Dalje.)

Šesta in zadnja točka odsekovega nasveta se tiče malega dela takozvanem pristanu pri Beršcu. Beršec leži visoko nad morako obaljo. K morju se pride po slabi, sila strmi poti. Čestoimenovane družbe parniki se ustavljajo tudi tu vsak dan, ker od tod ne potujejo samo ljudje iz Beršca, ampak tudi iz sosednjih občin, iz Ploncina in iz Fijanone. Sem prihaja tudi iskat živil in pošto finančna straža iz Porocine in Faresine na otoku Cresu. Ti kakor tudi potniki s parniki morajo skakati s čolnov na kopno in s kopna na čolne in isto tako morajo svoje blago metati s kopna v čolne in narobe, kar je jako nevarno. (Klici: Komično, a resnično!) Da, to je resnično! Dobil sem načrt rive in iz tega ne posebno dobro risanege načrta si je moči predstaviti, kakov je ta pristan. Obal je tam skalovita, tako, da se ji morejo čolni le težko približavati.

Prebivalstvo ne želi, da bi se napravil pristan ali molo, kar bi smelo tirjati; zadovoljno bi bilo, da se v daljavi 12 metrov skale odpravijo in izravnajo, zadaj pa prostor zasuje s somtorinom ter napravijo stopnice z varnostnimi zidovi, po katerih bi bilo priti na pot v vas.

To je gotovo jako skromna želja. Kakor se mi je reklo, veljalo bi to delo 1000 do 2000 gld. Reči se sme, da se tam ukrca ali izkrca vsak dan vsaj 10 oseb in če se pomisli, da na mnogih železniških postajah ni vsak dan 10 oseb, katere bi vstopile v vlak ali iz njega izstopile, potem je ondotnega prebivalstva želja gotovo upravičena. Vrh tega je upoštevati, da se od ondu vsako leto odpelje vsaj 1000 hektolitrov vina in mnogo drugega blaga.

S tem sem povedal, kar sem nameraval reči o stvari, radi katere sem se oglasil za besedo.

Dovoljeno mi bodi, da na kratko omenim še nekatere druge reči.

Pred vsem priporočam v vzprejem nasvet gg. posl. Burgstallerja in dra. Rizzija, naj se v proračun ustavi izdatna dotacija za pristane in druge pomorske naprave.

Ta nasvet je splošen, kar pa sem jaz navel, je specializiranje nekaterih del, katere bi bilo izvršiti v dobi od l. 1893. do 1902.

Isto tako priporočam visoki zbornici v vzprejem, vladi pa v izvršitev nasvet poslanca gg. Burgstallerja in Bonde radi podpore domači trgovinski mornarici. Kar sta v včerajšnji in predvčerajšnji seji v tem oziru povedala poslanca Stalitz in Burgstaller, potrjam doslovno. Naša trgovska mornarica je res v slabih razmerah. Ladje gnijejo v pristanih, lastniki teh ladij pa morajo še davke plačevati, (Čujte!

mej somišljeniki.) akoprav nimajo od ladij nikakega dobička, ampak samo izgubo. Naše ladje ne morejo konkurirati s tujimi, in sicer zategadelj ne, ker tujci dobivajo od svojih vlad izdatne subvencije, zlasti za ladje, narejene doma, kakor je to pred kratkim v deželnem zboru v Zagrebu hrvatski poslanec odvetnik Barčić omenil in dokazal.

Govoril je tudi o subvenciji, katere trnijo druge države za zgradbo ladij. Rekel je — in jaz mu verujem, ker govori navadno na podlagi zanesljivih podatkov — da potrosi Francija vsako leto za podporo zgradbe ladij do 40 milijonov frankov (Čujte!), Anglija 21 milijonov frankov, Italija 17 milijonov frankov in tako tudi druge države n. pr. Japonska 2 1/2 milijona frankov in Avstro-Ogerska — 1,400.000 frankov. (Klici: Lloyd!) a od te svote bo druga državna polovica imela najbrž največ dobička. Splošno se priznava, da so take subvencije potrebne, priznava se to tudi v deželnih zborih v Trstu, Poreču in Zadru; govori se o njih v deželnem zboru v Zagrebu; o tem ne govoré samo privrženci jedne stranke ali narodnosti, ampak sploh vsi poslanci primorskih dežel ne gledé na stranko ali narodnost.

Upam, da tako, kakor je ministerski predsednik Wekerle — kakor nam je včeraj povedal posl. Burgstaller — obljubil podporo za zgradbo ladij, da bo tudi naša cislitvanska vlada podpirala izdelovanje ladij.

Mej tem, ko je govoril posl. dr. Menger dobil sem pismo, kateremu je bila dodana ta-le notica (Čita):

„La camera di commercio di Spalato e il Lloyd. Scrive il „Dalmata“ del 25 corr.: La Camera di commercio di Spalato aveva diretto, in una nota seduta, in lingua croata, alcune menzognere e perfide delazioni al consiglio di amministrazione del Lloyd contro il personale di quella agenzia, che in ogni occasione colmò invece di gentilezze e riguardi i presuntuosi croatomani di Spalato.

I pifferi però furono sonati, perchè il consiglio d'amministrazione del Lloyd fece restituire alla Camera, a mezzo della stessa agenzia, il suo insinuato (Čujte! mej somišljeniki) facendole capire che, se volesse qualche cosa, scrivesse almeno nella lingua del commercio, della marina ed anche del paese.

Non possiamo che lodare il contegno che il Consiglio di amministrazione del Lloyd ha tenuto in tale circostanza.

To se pravi, da se je trgovinska zbornica Spletska obrnila do Lloydove uprave v Trstu s hrvatskim dopisom in da je ta uprava noto jednostavno vrnila (Čujte! mej somišljeniki) s pozivom, naj se jej dopisuje v komercijalnem jeziku. (Čujte! mej somišljeniki.)

Gospoda moja! Reklo se bi morda, da ravnatelj o tem najbrž niti vedel ni ali pa se bo krivda zvalila na kakega drugega uradnika. (Poslanec dr. Brzorád: To delajo višji krogi.) Mislim, da bi se že moglo ponehati s takimi šikanami, kajti obal avstrijsko-ogerske monarhije — recite v tem oziru kar hočete — je večinoma slovenska in hrvatska. (Tako je! mej somišljeniki. — Ugovor posl. dr. Bartolija. — Posl. dr. Lueger: To je pravo prebivalstvo! Ne dajte se motiti!) Ne, tak ugovor me ne moti! Mi smo tam in ostanemo tam navzlic vsem protestom. (Odobrovanje mej somišljeniki.)

O Lloydju bom še nekaj povedal, prej pa mi je nekaj reči o jezikovnih razmerah.

Ko sem zadnjič potoval na otok Krk in se vozil mimo Malinske, videl sem na ondotnem molu napis: „Landungsplatz zu dem k. k. österreichischen Zollamte in Malinska. (Posl. dr. Vašaty: Avstrijsko!) In potem: Luogo d'approdo appartenente all' i. r. ricevitoria doganale II. Classe in Malinsca, a nikjer hrvatskega napisa! (Čujte! mej somišljeniki. — Posl. dr. Vašaty: Hrvati so ondu tujci!)

Ako veste, da leži Malinska v čisto hrvatski občini Dubašnici in da na celem otoku — izvenzest mesto Krk — stanujejo samo Hrvati, potem se morate čuditi, da najdete ta samo nemški in italijanski napis, ne pa hrvatskega, kakor da smo v Italiji ali na Pruskem. (Posl. Biskupini: Tudi v Dalmaciji je tako!) in tako je tudi skoro povsod v Istri.

Čas bi bil že, da se jemlje nekoliko več ozira na veliko večino prebivalstva primorskih dežel. Prebivalci v Baški se pritožujejo zoper ondotno pristanško oblast in, kakor se mi je poročilo, uložili so dne 19. januarja formalno pritožbo pri t. kr. pomorskem oblastvu v Trstu. Meni niso bile posamne točke te pritožbe, torej o njih ne morem govoriti, pač pa priporočam korenito preiskavo — in če treba — remeduro.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 16. marca.

Iz državnega zbora.

V poslanskih krogih se je včeraj govorilo, da je predsednik zbornice dr. Smolka vendar podal svojo ostavko. Oficijelno ta vest še ni potrjena. — V petek predloži vlada državnemu zboru željno pričakovani zakonski načrt civilno pravnega reda. — Legitimacijski odsek odobril je v zadnji seji volitve nekaterih poslancev in gledé ugovorov zoper volitev dalmatinskega poslanca Daparja ukrenil novo preiskavo.

Zanimljiv slučaj.

Ni še dolgo tega, kar je „Slovenec“ imenoval v jedni sapi svetlo zvezdo dra. Mahniča in profesorja dr. Scheicherja, češ, ta dva sta prava stebra katoličanstva, njiju nauki so jedino pravi. „Slovenec“ je takrat renomiral, kajti on gotovo ne pozna Scheicherjevih spisov, kamoli njegov načel. Mi smo že jenkraj dokazali, da duhovnik Scheicher, profesor in doktor teologije, neče ničesar vedeti o tem, da bi morali katoliki tudi v političnih rečeh biti poslušni svojim škofom. „Slovenec“ je to grenko kapljico molče pogoltnil in se potuhnil, kakor vselej, kadar jo skupi. Mahničev kolega Scheicher je zdaj znova dokazal, da ne zmatra škofov nezmožljivimi. Linški škof mu je namreč prepovedal pisati za Linški teologično praktični list znane „Kirchliche Zeitschrift“, in sicer zategadelj, ker niso bili ti članki pisani po škofovih načelih. Bog vé, kako je kaj Mahničju pri srci, ko sliši o tej usodi njegovega vrstnika.

Cerkvenopolitične homatije na Ogerskem.

Borba za cerkvenopolitične predloge in odpor proti njim traje še vedno in je tudi že zanešena v magnatsko zbornico. Največ pozornosti pa obračuna-se aféra Asboth-Tisza. Asboth je trdil, da je o svojem času Tisza Kalman, kalvinski papež, iskal v Rimu podpore za svojo politiko, da je ministerstvo vnanjih reči res poslalo posebno noto avstrijskemu poslaniku v Rimu grofu Paar in da je potem še neki ogerski državnik šel nalašt v Rim, da izposluje to podporo in podkoplje upliv škofa Strossmayra. — Tisza bi rad to stvar utajil, pa mu ne gre izpod rok; stari lisjak se je ujel naposled sam v svojo past in samega sebe politično umoril.

Vnanje države.

Razmere v Srbiji.

Beligradske „Male Novine“, katere imajo tajne zveze z vlado in zastopajo tistega, kdor jih bolje plača, javljajo sedaj, da ima liberalna stranka v skupščini gotovo večino osmih glasov ter pravijo, da je s tako večino moči vladati, češ, saj v nekaterih drugih parlamentih tudi dotične vlade nemajo večje večine. Skupščina se snide dne 6. aprila. Li-

„Kje je tvoj mož — moj sin?“ ponovil je, kakor bi se poglobljal v najtrpkejše spomine, in stoprv čez trenotek je pristavil:

„Mrtev!“

Zastokala je, kakor bi ji raztrgal srce.

„Tretji dan po tvojem begu,“ nadaljeval je mož s temnim glasom, „ko se je prepričal, da si ga izdala — pogнал si je kroglo v glavo...“

Poslušala je strašne besede nemo, ali z izrazom največje bolesti.

Nastal je mučen molk.

„In kje je moj otrok?“ zaihtela je najedenkrat iz razburjenih prsij nesrečna žena.

— „Umira...“ glasi se zamolkli odgovor.

Planila je po konci kakor ranjena levinja.

Iz burno dvigajočih se prsij izvil se je vzkrík krčevite bolesti. Zimnično se bliščeče okno zakrožilo je divje po sobi. Zagledavši priprte duri v sosednjo sobo, planila je k njim. Mož je skočil za njo, da bi ji zabranil vstop. Iztrgala se mu je, pobitela v sobo in z nekoliko koraki je bila pri postelji svojega otroka.

Ležal je vznak v kratki srajčici nepremično in v polnem svitu meseca...

Nekaj hipov je obstala pred posteljico, potem se je nagnila nad njo.

„Ne diha!“ vzkliknila je obupno in se zgrudila poleg posteljice.

Takoj se je zopet dvignila. Ihteš in stokajoč ruvala si je lase. In zopet se je zgrudila in — zopet dvignila...

Njena bolest je bila nezmerna...

Najedenkrat, kakor bi ji pošla sapa, nehala je ihteti se in stala je nepremično...

Mož, ki se je priplazil za njo, bil je kakor zamaknjen.

Nezmerna bolest odsevajoča z njenega obraza imela je v polnem svitu meseca uprav nadzemski učinek.

Srce se mu je jelo tajati...

Trenotek jo je gledal, ne vedoč, kaj početi. Potem je pristopil k postelji in se zagledal v otroka.

Ležal je še vedno vznak in nepremično; toda po njega obrazu — prvič zopet čez nekaj dnij — igra ljubezniv, jedva viden nasmeh...

In ta nasmeh, dober dokaz vračajoče se življenjske moči, dokončal je, kar je pogled na trpečo in obupno ženo omehčal. V možjevo dušo je šinila nenavadna misel.

„Ne, ne, ubogi črvič,“ zašepetal je, „ti ne

moreš, ti ne smeš ostati brez matere — in naj bi bila še tako pregrešna.“

Vzravnavši se obrnil se je k ženski.

Njiju pogleda sta se srečala...

„Milost — usmiljenje!“ zaihtela je jedva ališno.

„Saj vidiš, da — tudi moj otrok umira —“

Trenotek se je še obotavljal z odgovorom, potem pa je rekel zamolklo in vendar s prepričujočim glasom:

„Ne umira — ozdravlja!“

Nezmerna bolest ženske izpremenila se je najedenkrat v nezmerno radost. Z veselim vzklikom planila je k postelji, dvignila otroka in goreče ga poljubljajoč v blazni radosti samo nekaj mrmrala...

Najgrešnejša mati je bila v hipu nezmerne radosti podobna svetnici...

In s tem je bila njena usoda odločena —

Največji greh, katerega more žena in mati storiti, ji je bil odpuščen...

Smela je ostati —

Popolna sreča, kateri je bila nekđaj povod, se res ni več vrnila v lovsko hišo; toda — recimo to z malo besedami: Skesana Magdalena je postala svojemu otroku mati, kakoršna bi mu morda nikdar ne bila mogla postati brez groznega greha, s katerim se je omadeževala... V. W.

Razne vesti.

* (Poslanec Nedela.) Iz Opave se poroča, da se je bivši poslanec, okrajni sodnik Nedela, ki je bil pobegnil, te dni sam prijavil deželnemu sodišču v Opavi. Obdolžen je npravitvenega zločina.

* (Crispijev sin.) o katerem smo nedavno poročali, da ga je oče dal odvesti v korekcijski zavod, je svojemu očetu odnesel mnogo dragocenih in zanimivih pisem odličnih političnih oseb in vladarjev, ter vse prodal za drage novce. V Rimu se pripoveduje, da je celo kralja Umberta ujel, da mu je posodil denar. To je pač že lahkoživnost fin de siècle.

* (Kolera na Ruskem.) Ruska vlada ukrenila je posebno v gubernijah Besarabiji in Podolski vse potrebno, da se prepreči ponavljanje kolere. Posebna komisija preiskuje zdaj vzroke, da se je kolera širila v teh gubernijah tudi v zimskem času. Skrbelo se je tudi, da bode zadostno število zdravnikov, ako bi se bolezen utegnula zopet pojaviti.

* (Požar v Jeruzalemu.) V armenski cerkvi v Jeruzalemu, v kateri je grobni spomenik Kristov, nastal je te dni ogenj ki je uničil del strehe. Grobni spomenik pa ni bil nič poškodovan. Kako je nastal ogenj, ni znano.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Toplice-Zagorje 16. marca. Narodna stranka v drugem in tretjem razredu sijajno zmagala. Slava!

Dunaj 16. marca. Predsednik dr. Smolka se bo še pred koncem zasedanja odpovedal. Poljaki želé, da se voli novi predsednik še pred Veliko nočjo. Najbrž bo voljen predsednikom levičar Chlumecky, prvim podpredsednikom konservativec dr. Kathrein, drugim poljski liberalc Madeyski. Smolka dobi letno dotacijo 4.000 gld.

Budimpešta 16. marca. Trgovinski minister Lukacs odpotoval na Dunaj, da se dogovori z ministrom Bacquehemom baje o Dunavski parobrodni družbi in o podržavljenju južne železnice.

Budimpešta 16. marca. Poslanec Pazmandy napovedal interpelacijo o korakih, ktere je ogerska vlada storila leta 1884 pri Vatikanu, in jo bo koncem seje utemeljil. Debata o proračunu ministerstva za bogočastje se nadaljuje.

Monakov 16. marca. Cesar prispel sem, bil na kolodvoru vzprejet od princa Leopolda in princezinje Gizele in se dopoldne odpeljal na Dunaj.

Pariz 16. marca. Bourgeois se udal prošnjam Ribota in prevzame zopet portfelj pravosodnega ministerstva.

Berolin 16. marca. Državni zbor rešil v drugem čitanji državni proračun.

Tujci:

15. marca.

Pri **Malič:** Eichberger, Götschel, Fussenegger, Weiss, Ritschelt, Steinbek, Lewis, Slavick, Horovitz, Spazierer, Müller z Dunaja. — Felle iz Gradca. — Lukanitsch iz Celja. — Vitturi, Negri iz Pulja.

Pri **Slonu:** Hainich iz Trsta. — Prossnagg, Rosenbaum, Semen, Goldfarb, Stein z Dunaja. — Eisler iz Kaniže. — Herzman iz Celja. — Rahne iz Ilirske Bistrice.

Pri **bavarskem dvoru:** Dovnikar iz Kamnika. Pri **južnem kolodvoru:** Pollak, Lemberger z Dunaja. — Cirgras iz Pizna.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
15. marca	7. zjutraj	738.4 mm.	9.4° C	sl. jzh.	obl.	
	2. popol.	737.8 mm.	13.6° C	sl. jzh.	obl.	0.00 mm.
	9. zvečer	737.8 mm.	10.6° C	sl. jzh.	obl.	

Srednja temperatura 11.2°, za 8.2° nad normalom.

Dunajska borza

dné 16. marca t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	98.90	98.85
Srebrna renta	98.80	98.60
Zlata renta	117.10	117.05
4% kronska renta	96.85	96.75
Akcije narodne banke	987.—	985.—
Kreditne akcije	348.50	350.—
London	121.15	121.10
Srebro	—	—
Napol.	9.63 1/2	9.63 1/2
C. kr. cekini	5.72	5.72
Nemške marke	59.27 1/2	59.27 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	147 gld. 75 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	197
Ogerska zlata renta 4%	115	75
Ogerska papirna renta 5%	—	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	129
Zemlj. obh. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	25
Kreditne srečke	100 gld.	198
Rudolfove srečke	10	25
Akcije anglo-avst. banke	200	157
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	250	—

MAGGIJEVA zabela za juhe

priporoča se gospodinjam najbolje, da brez velikih stroškov priredé zmirom izvrstno juho. — Dobiva se pri **Ivanu Luckmannu u.** (21)

Izprehodne palice

v največji izberi po prav nizkih cenah, kakor tudi rezbarske izdelke in pletenine

priporoča

Kočevska domača obrt

F. STAMPFEL

v Ljubljani, Kongresni trg. (282—1)

Učenca

ki je več slovenskega in nemškega jezika, lepega vedenja in dobrega zdravja, vzprejme takoj

Fran Koj

trgovec, Travnik pri Rakeku. (274—2)

Ustanovljeno leta 1858.

Anton Maček

tovarna slamnikov

v Domžalah pri Ljubljani

priporoča vsakovrstne (252—8)

slamnike

iz domače in tuje slame in prevzema

popravila po najnižji ceni.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1892.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 6. uri 38 min. zjutraj osebni vlak na Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
Ob 11. uri 55 min. predpoludne osebni vlak na Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
Ob 4. uri 21 min. popoldne osebni vlak na Trbiž, Beljak, Celovec, Solnograd, Inomost, Pariz, Linc, Ischl, Budejovice, Plzenj, Marijine varov, Eger, Francove vare, Prago, Karlove vare, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždani, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Eger, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Ischlja, Ljubna, Celovca, Franzensfeste, Trbiža.
Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontablja, Trbiža.

Ob 9. uri 27 min. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontablja, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

Ob 7. uri 15 min. zjutraj v Kamnik.
„ 2. „ 10 „ popoldne v Kamnik.
„ 7. „ 00 „ zvečer v Kamnik.

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 35 min. zjutraj iz Kamnika.
„ 11. „ 06 „ dopoldne iz Kamnika.
„ 6. „ 20 „ zvečer iz Kamnika.

Srednje-evropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minute naprej. (12—57)

Na prodaj je pod prav ugodnimi pogoji

kavarna

čez 50 let star obrt brez konkurence v nekem mestu na deželi. — Natančneje poizvé se pri **A. Kališ-u na Prešernovem trgu.** (264—2)

Slamniki

se perejo in modernizujejo (275)

pri **C. Brilli-ju**, Dunajska cesta št. 29.

Razglas.

Kot zastopnik Janeza Žerovnik-a, kura-torja Josipa Oražem-a, posestnika na Šujici, naznanjam, da se bode

dné 20. sušca 1893

dopoludne ob 9. uri poenši in, ako treba, tudi pri-hodnje dni vršila na Šujci pri Dobrovi

prostovoljna prodaja

Josip Oražem-ovih posestev

ležečih v kat. občini Šujica, in sicer njiv, seno-žetij in gozdov ter kajže, v skupni cenilni vrednosti 3030 gld.

Vpogled dražbenih pogojev dovoljen je pri c. kr. z. m. dlj. okrajnem sodišču v Ljubljani in v pisarni podpisanega ob navadnih uradnih urah.

V Ljubljani, 9. marca 1893.

Dr. M. Hudnik

(260—3) advokat.

Licitacijski razglas.

Obiteljska gosposčina Čabar na Hrvatskem, sedaj lastnina **pl. Ghyczy-jevih**, proda prostovoljno pōtem **kralj. kotarskega** (okraj-nega) **sodišča v Čabru** k njej pripadajoče nepremičnine zemljeknjižnih uložkov št. 320 občine **Prezid**, obstoječe iz:

Čedne jednonadstropne, jako solidno iz kamena in opeke zidane in z opeko krite hiše z velikimi kletnimi prostori; v pritličji so prostrani prostori za prodajalnico in gostilno; v nadstropji z balkonom je 5 lepih sob, kuhinja, jedilna shramba; podstrešje ima dve sobi. — Z hišo je v zvezi veliko dvo-rišče s prostornim, jako solidnim, iz kamena zgrajenim hlevom in praktičn m magacinom za seno.

Ves prodajni objekt, nekoč svojina **Mate Muhviča** in pred 13 leti novo zgrajen s troškom od več nego 20.000 goldinarjev — leži v mestu **Prezidu** neposredno na okrajni cesti, ter je oddaljen od poštne in brzo-javne postaje Stari trg na Kranjskem jedno uro in od železniške postaje Rakek tri vožnje ure.

V Prezidu samem je županijski, župnijski in poštni urad in dve veliki parni žagi.

Popisane nepremičnine se bodo pri javni dražbi, ki se bo vršila

dné 15. aprila 1893. l. ob 3. uri popoldne

prodale ne izpod 8000 goldinarjev.

Natančnejši dražbeni pogoji in izvleček iz zemljiške knjige sta na vpogled pri kralj. okrajnem sodišču v Čabru ter je istotam moči dobiti eventuelno prepis istih.

V Čabru, dné 14. marca 1893.

Ivan Frieb

dohodarnik pl. Ghyczy-jev.

(284—1)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Št. 442.

Razglas.

(278—3)

Dné 24. marca 1893 dopoldne ob 10. uri vršila se bode minucendo dražba za oddajo na 8188 gld. 71 kr. proračunjenih del v nekdanjem vojaškem oskrbovališču pod tem pogojem, da se delo takoj prične, ko se zadobi od višje oblasti potrjenje in da se dovrši do 1. julija 1893 in da vzame zakupnik material, ki ga je občina že preskrbelja za njeno ceno v račun in da občina ni na najnižjo ponudbo vezana in se bode delo sprva posamezno in potem skupno izklicalo.

Izklicne cene so sledeče:

1.) Zidarsko s težaškim delom	3143 gld. 21 kr.
2.) Kamnoseško delo	191 „ 60 „
3.) Tesarsko delo	568 „ 18 „
4.) Mizersko delo	1744 „ 74 „
5.) Ključavničarsko delo	1558 „ 40 „
6.) Mazarsko delo	172 „ — „
7.) Steklarsko delo	184 „ — „
8.) Lončarsko (pečarsko) delo	496 „ — „
9.) Slikarsko delo	130 „ 58 „

Vzprejmó se tudi postavno kolekovane pismene ponudbe do 10. ure, to je, predno se prične ustna dražba.

Dražbeni pogoji, vsled katerih mora vsak ponudnik položiti 10% vadij predno se dražbe udeleži, načrti in stroškovnik so v uradnih urah pri mest-nem županstvu na razpolago.

Mestno županstvo Novo mesto

dné 11. marca 1893.

Župan: **Perko.**

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.